

Avlsrådets årsmelding 2021

Avlsrådet har i perioden bestått av følgende personer:

Leder: Tine Madeleine V. Jarli

Medlemmer: Ellen Katrin Enge (t.o.m. oktober 2021), Kirsten Andersen (f.o.m. oktober 2021) og Elin Kristiansen.

AR sitt arbeid i 2021

Avlsrådet jobber etter instruks for avlsrådet vedtatt av styret 05.11.2020. Avlsrådet har jevnlig kontakt gjennom hele året. Hoveddelen av kontakten har vært ved epost og telefon, men vi har også hatt flere møter via Teams. I 2021 har AR arbeidet med flere saker, herunder revisjon av avlsregler, genetisk variasjon i rasen, slektskapsindeks og en samlet oversikt over tisper- og hannhundlinjer. AR har levert artikler og innlegg til «Buhunden» og bidratt på oppdrettsseminaret som ble avholdt siste helga i oktober 2021. I tillegg kommer alt forefallende arbeid som kontakt med oppdrettere, hannhundeiere og valpekjøpere, buhundprosjektet, statistikk for rasen og kontakt med fagmiljøer.

Avlsrådet laget et forslag til reviderte avlsregler senhøsten 2021, men revideringen av avlsreglene ble ikke ferdigstilt i 2021. Det må jobbes videre med en høring og endelig forslag i 2022.

Helse

AR gjennomførte helseundersøkelsen i 2020, og denne ble presentert under medlemsmøte i mars 2021, og ligger ute på hjemmesiden til Norsk buhundklubb.

I 2020 ble det lagt ned en innsats for å samle inn informasjon om tilfeller med epilepsi i rasen (se årsmelding fra 2020). Det er ikke rapportert flere tilfeller av epilepsi i 2021. AR har fått melding om en valp med levershunt. Dette er fulgt opp med oppdretter og hannhundeier, og er foreløpig eneste kjente tilfelle. AR er opptatt av å ha best mulig oversikt over helsesituasjonen hos Norsk buhund og ber alle rapportere inn alle tilfeller av alvorlig sykdom. Alt blir behandlet konfidensielt.

Hoftelddsdysplasi (HD) og HD-indeks

De senere årene har det vært jobbet en del med HD og HD-indeks og hvordan indeksen skal tas i bruk i retningslinjene for avl. Selv om det ikke er del av avlsreglene bruker både AR og flere oppdrettere indeksen aktivt for å finne gode kombinasjoner. Anbefalingen er en samlet indeks på over 200 for kombinasjonen.

Buhundens nasjonaldag – Hunderfossen

På Hunderfossen ble det samlet inn flere blod- og svaberprøver, men det har også vært samlet inn svaberprøver gjennom året. Som tidligere år fikk vi til øyelysing på Hunderfossen med Ernst Otto Ropstad, og antallet som benytter seg av dette tilbudet holder seg stabilt.

Genetisk variasjon og slektskapsindeks

I 2021 fortsatt AR arbeidet med å få gjennomført en analyse av genetisk variasjon i rasen. Resultatet ble presentert for første gang på oppdretterseminaret i oktober. Resultatet var positivt og viste at

rasen er på samme nivå som ved forrige undersøkelse. Rasen viser fremdeles god genetisk variasjon. Dette er formidlet i julenummeret av Buhunden. Vi venter fremdeles på en rapport fra Veterinærhøgskolen. Resultatet gir viktig informasjon for videre forvaltningen av rasen, og AR anbefaler at det settes av midler til en analyse av genetisk variasjon hvert 10.år for å følge utviklingen.

Som et ledd i arbeidet rundt temaet genetisk variasjon har AR utforsket muligheter for å få slektskapsindeks på Norsk buhund. Også deler av dette arbeidet ble presentert på oppdretterseminaret. Vi har foreløpig fått noe resultater fra dette arbeidet og det er derfor noe uavklart hvordan dette vil påvirke avlsarbeidet vårt. AR skal følge opp denne saken i 2022.

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS):

NKKs hovedstyre har vedtatt at revisjon av RAS skal utsettes til nye it-verktøy for beregning av avl- og helsestatistikk er ferdigstilte. AR har jobbet med en revidert versjon av strategien, men denne kan ikke ferdigstilles før det mottas klarsignal fra NKK.

Registeringsstatistikk

Norsk Buhund (hentet fra DogWeb 20.02.22): I 2021 ble det født 273 buhundvalper i Norge, fordelt på 51 kull. Det har ikke vært registrert så mange valper av rasen i perioden med tilgjengelig statistikk fra NKK (1980 - 2021). Fordelingen mellom kjønnene på de norskfødte valpene var 129 tisper og 144 hanner. Kullene fordeler seg på 34 ulike fedre og 50 mødre. I 2021 ble det født 198 blakke og 75 svarte valper.

AR ser en økning i avl på hunder som har HD- diagnose C. I 2021 er det også noen brukt hunder i avl med diagnoser på øynene som ikke er anbefalt å avle på. Det er gjort to kombinasjoner med høyere innavlsgrad enn anbefalt på 5. generasjoner, og en kombinasjon over anbefalt grense på 6. generasjoner.

AR registrerer at det er stor etterspørsel etter buhundvalper, noe som gjør at valpelisten har vært mindre i bruk også i 2021. Dette har sammenheng med at oppdrettere allerede har etablert kontakt med potensielle valpekjøpere før kullene blir født. Stor etterspørsel etter buhundvalper skaper et marked som gir rom for å selge kull som ikke tilfredsstillers dagens krav til avl, spesielt med hensyn til helseresultater. Dette er en utvikling AR følger nøye.

Tabell 1. Registrerte valper og kull fra 202 og frem til og med 2021.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kull	23	15	18	17	20	24	27	32	35	50
Antall valper	105	77	79	102	108	134	156	168	170	268
Import	4	0	3	1	2	2	3	3	2	1
Kullstørrelse	4,6	5,1	4,4	6,0	5,4	5,6	5,8	5,4	4,9	5,4

HD-statistikk

I 2021 ble det HD-røntget 103 hunder. I 2020 ble det for første gang på mange år avlest en hund med grad E (sterk grad av HD), også i 2021 ble to hunder avlest med grad E. Kun 46 % av alle avleste hunder i 2021 er fri for HD, noe som er den laveste andelen registrert hos rasen.

Tabell 2. Utviklingen av røntgede hunder og resultater fra 2012 og til og med 2021.

	2012	%	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%	2017	%
Antall	31		31		33		32		47		41	
A	17	55	18	58	13	39	6	19	8	17	7	18
B	6	19	8	26	7	21	15	47	22	47	20	49
A + B	23	74	26	84	20	61	21	66	30	64	27	65
C	6	19	5	16	9	27	8	25	14	30	12	30
D	2	7	0	0	4	12	3	9	3	6	2	5
E	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%
Antall	90		51		85		103	
A	14	16	7	14	14	16	13	13
B	29	32	21	42	33	39	34	33
A + B	43	48	28	56	47	55	47	46
C	41	46	22	44	35	41	50	49
D	6	7	1	0	2	2	4	4
E	0	0	0	0	1	1	2	2

Statistikk for rase siste 10 år

Antall avkom: 1369

	HD	HD %	AD	AD %
Totalt	486	35,5%	69	5%
Fri	279	57,4%	66	95,7%
Svak	182	37,4%	0	0%
Middels	22	4,5%	2	2,9%
Sterk	3	0,6%	1	1,4%

AD-statistikk

I 2021 ble 12 hunder undersøkt for AD. Kun en hund er avlest med AD grad 2. Resten av hundene er fri for AD.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall	2	6	1	4	3	6	18	8	11	12
0	2	6	1	4	3	6	16	7	11	11
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1
3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

Øyelysing

Det har vært en stor økning i antall øyelyste buhunder i forbindelse med prosjektet siden 2009. Tabellen nedenfor viser en forenklet oversikt. Det er viktig å merke seg at det er mange av de samme hundene som er representert i flere år og kan ha flere diagnoser. Det blir derfor ikke riktig å summere antall hunder med diagnoser! Videre er ikke PNK med i statistikken da hunder med denne diagnosen fortsatt kommer ut med uten anmerkning. I 2021 ble det endringer i attestene

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Antall</i>	84	57	79	77	76	91	106	108	129	152
<i>U/A</i>	71	52	70	63	65	79	91	91	109	130
<i>Arvelig utv. katarakt</i>	11	3	4	6	4	4	7	11	11	14
<i>Ant. Sut</i>	1	1	2	2	2	3	4	5	3	2
<i>Retinal dysplasi</i>	0	1	1	2	2	2	2	0	3	0
<i>Annet</i>	1	0	2	4	4	4	3	3	7	6

Omplasseringer

Det har i 2021 ble det omplassert en buhund gjennom NBK, men AR har vært involvert i flere prosesser. AR registrerer at det omplasseres et noe høyere antall hunder i 2021 enn tidligere år. Mange via andre kanaler som Facebook, Finn og liknende. Vi antar at dette har en sammenheng med det økende antallet solgte valper.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Antall</i>	3	4	5	5	4	3	2	1

Utstillinger og titler i 2021

Det har i 2021 også vært avholdt et relativt lavt antall utstillinger pga covid-19. Norsk buhund har vært representert ved 36 utstillinger (mot 63 i 2019), hvorav 8 var i regi av NKK. Ved NBKs utstilling på Hunderfossen møtte 46 hunder til den offisielle utstillingen. Det er ikke tilgjengelige oversikter over andre konkurranseformer hvor deltagelse har oversikt vist med rase.

Nedenfor er hunder som i 2021 har fått registrert offisielle titler (ref. NKK):

NO36276/16	Utenlandsk tittel	Fantejentas Caja
NO40525/18	Norsk Viltspor (F) Champion	Smørbukks Bb Tuva
NO55276/19	Norsk Utstillingschampion	Kimura's Fridtjov Nansen
NO55279/19	Norsk Utstillingschampion	Kimura's Frøydys
NO40541/18	Norsk Utstillingschampion	Skaubos Hermod Aslan
NO33269/17	Norsk Utstillingschampion	Nesets Heike
DK05139/2019	Norsk Utstillingschampion	Team Buhunds Milde Moses
NO34092/11	Rallylydighet klasse 3	Jimmy
NO57701/11	Rallylydighet klasse 2	Skaubos Elli
NO51855/18	Rallylydighet klasse 2	Bernegården's Lara
NO32479/20	Rallylydighet klasse 2	Bernegården's Ragnhild
NO40904/19	Rallylydighet klasse 1	Stella Saga
NO52958/14	Rallylydighet klasse 1	Skaubos Fia
NO53601/19	Rallylydighet klasse 1	Kimura's Edvard Grieg
NO53602/19	Rallylydighet klasse 1	Kimura's Elvira
NO39370/20	Rallylydighet klasse 1	Jessie
NO32479/20	Rallylydighet klasse 1	Bernegården's Ragnhild

Innavlsgrader

I 2021 er det kun født tre kull med en innavlsgrad på over 6,3 % ved 6 generasjoner. Ett kull har en innavlsgrad på over 12,5 % på 5. generasjoner. De aller fleste fødte kull i 2021 har innavlsgrader på under 3 %. Tabellen viser gjennomsnittlig innavlsgrad for alle kull født per år, samt et femårssnitt.

	<i>5 gen.</i>	<i>6 gen.</i>
2017	1,71	2,54
2018	1,68	2,47
2019	1,65	2,50
2020	1,58	2,09
2021	1,49	2,23
2017-2021	1,62	2,36